

До СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

РЕГИСТРАЦИОНЕН ИНДЕКС	Дата
ВСС - 10761	24-03-2023

О Т Г О В О Р И

От Светла Радева Янкова – кандидат за заемане на длъжността „Административен ръководител - Председател „на Районен съд - Нови пазар

Относно: Въпроси на г-жа Биляна Гяурова – Вегертседер – Директор на Български институт за правни инициативи

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЯУРОВА- ВЕГЕРТСЕДЕР,

Във връзка със зададените ми въпроси, изразявам следното становище:

1/ Какво е Вашето мнение за течащата в публичното пространство дискуссия за промени в Конституцията на Република България в частта за съдебната власт? Какъв е релевантния начин да се чуе мнението на магистратите в този процес?

Отговор: Конституцията на Република България е върховен закон на страната ни и всяка промяна в него трябва да бъде обмислена много внимателно, като не се изхожда от политически, идеологически или обществени настроения. Считаю, че всяка промяна следва да бъде резултат от назряла действителна потребност от такава.

Законодателят е този, който, след изработване на съответен законопроект, може да инициира обсъждането му сред магистратите, чрез поставяне на конкретно зададени теми.

Има различни начини да се чуе мнението на магистратите във връзка с иницирираните промени, един от които е, чрез подлагането му на дискуссия от Общото събрание на съответния орган на съдебната власт, респ. в съответния съдебен район.

Дори и да са налице противоречиви мнения, добре би било да се чуе мнението на всеки, който иска да изрази становище по темата.

Друг начин е чрез анкети – с поставени въпроси и възможност за предложения – аргументирани и конкретни.

2/ На 11.10.2022 г. СК на ВСС взе решение да не се прилага нито един от 4-те разработени модела за реформа на съдебната карта. Какво е Вашето мнение по въпроса? Смятате ли, че концепцията за общностния съд с по-висока ангажираност на съдиите в живота на дадена общност може да бъде алтернатива на преформатиране на съдебната карта?

Отговор: Тъй като се кандидатирам за длъжността „Административен ръководител - Председател,, на Районен съд - Нови пазар, смятам да изразя позицията си от гледна точка на магистрат, правораздаващ в този орган на съдебната власт.

Считаю, че въпросите, които следва да бъдат решавани при обсъждане на „съдебната карта,, следва да бъдат съобразени както с натовареността на отделните съдилища, така и на отделните магистрати, с демографските тенденции, социално-

икономическите фактори, инфраструктура и достъпа до правосъдие/пътна инфраструктура, разстояние между населените места, специфични характеристики на района.

Какъвто и модел да се приеме, считам, че Районен съд – Нови пазар следва да продължи да съществува като самостоятелен орган на съдебната власт, поради редица причини:

1/ В исторически план – съдът е създаден непосредствено след Освобождението през 1878 г., като „Мирови съд“, впоследствие преименуван на „Околийски съд“, а от 1959 г. до сега е обособен като Районен съд.

2/ Районен съд – Нови пазар обслужва четири общини: Нови пазар, Каспичан, Каолиново и Никола Козлево, включващи 52 населени места, с население, по статистически данни, наброяващо 48 554 души.

На територията му са разположени две РУ на МВР – в Нови пазар и Каолиново.

3/ В съдебния район са налице развита и развиваща се промишленост и земеделие, процентът на трудово ангажираните лица в публичния и частния сектор е висок.

4/ Не може да се говори за сериозни демографски проблеми, такива се отчитат в отделни населени места.

5/ Сериозен проблем са транспортните връзки и отдалечеността на населените места, попадащи в съдебния район с областния град – Шумен, както и с други областни или общински центрове.

Разстоянието от гр. Нови пазар до гр. Каспичан е 7.8 км., от гр. Нови пазар до гр. Каолиново е 39 км., а от гр. Нови пазар до с. Никола Козлево е 30.4 км.

Разстоянието от областния град Шумен до съответните общински центрове е както следва: до гр. Нови пазар е 26.4 км., до гр. Каспичан е 20.2 км., до гр. Каолиново е 51.4 км. и до с. Никола Козлево е 47.4 км.

От години, единствения железопътен транспорт е само от гр. Шумен до гр. Каспичан.

Линиите на автобусния междуградски транспорт са силно редуцирани, а до някои населени места дори няма такъв.

И в такъв случай, хората разчитат предимно на автомобилен превоз /личен или чрез познати/, за да могат да се явят в Районен съд – Нови пазар, било като страни или свидетели по дела или да получат търсената от тях услуга или справка.

А за това, че съдът се е легитимирал като институция, призвана да защитава правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата, говори броят на постъпилите и приключени дела през годините.

Ето защо считам, че при сегашното си местоположение и структура, Районен съд - Нови пазар винаги е полагал и ще полага и занапред нужните усилия и организация да осигури достъпно, бързо и адекватно правосъдие до всеки гражданин, потърсил такова и мисля, че резултати в тази насока безспорно са налице. Това от своя страна, обуславя необходимостта от неговото съществуване като самостоятелен орган на съдебната власт и за в бъдеще.

Относно концепцията за общностния съд, считам, че при достатъчен кадрови ресурс, би било добре съдиите да бъдат насърчавани да се отнасят с по-висока ангажираност в живота на местната общност.

3/ Проблемът с неравномерната натовареност е повсеместен и все още не е намерена формулата, чрез която да се постигне баланс между отделните райони. Какви са Вашите виждания за въвеждане на инструменти /от нормативен и организационен характер/ за постигане на по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати?

Отговор: В Районен съд - Нови пазар, както и в други съдилища в страната, стои на дневен ред проблема с натовареността между отделните магистрати, а и видно от статистическите данни, налице е проблем в щатната и действителна натовареност между съдилищата от съответните нива.

Като цяло, проблемът с натовареността на органите на съдебната власт и отделните магистрати е обективен и зависи от броя и вида на постъпилите дела за конкретен период от време в съответния орган на съдебната власт.

Идеята за централизираното разпределение на заповедните производства на национално ниво е добра, доколкото чрез нейното реализиране, би се получило изравняване на тези дела на национално ниво.

В субективен план – значение има дали съдийският щат е запълнен, има ли обособени отделения и каква е действителната натовареност на отделните магистрати в самото отделение /по брой постъпили и свършени дела/. Отражение върху натовареността на отделните магистрати оказват и Вътрешните правила за случайно разпределение на делата и изключенията от принципа за случайно разпределение, утвърдени за съответния орган на съдебната власт с тези правила, ако такива са налице.

4/Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса – смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т. нар. “трима големи,,?

Отговор: Считам, че е изцяло в правомощията на Висшия съдебен съвет да определи възнагражденията на съдиите, прокурорите и следователите. Единственото, което мога да си позволя да изкажа като мнение е, че при определяне на възнаграждението следва да се отчита както инстанцията, в която работи съответния магистрат, така и неговата действителна натовареност.

5/ Какво е Вашето мнение за Единната информационна система на съдилищата?

Отговор: В началото на въвеждането ѝ, аз лично, а и колегите ми, имахме някои забележки, като за целта, чрез системния администратор на съда, отправяхме препоръки за отстраняването им и това беше съобразено с времето.

Към момента отчитам като проблем, невъзможността да бъде отстранена техническа грешка, констатирана, след подписване с електронен подпис на постановения съдебен акт.

6/ В края на своята работа 48-мото НС прие законопроект за изменение и допълнение на Закона за медиацията, с който се предлага задължително въвеждане на процедура по медиация за някои видове дела в контекста на Концепцията за това, изготвена от ВСС. Какво е мнението Ви за задължителното препращане към медиация по висящи съдебни дела?

Отговор: В рамките на действащите разпоредби на ГПК, съдът би следвало да напътва страните към медиация или друг способ за доброволно уреждане на спора помежду им, което се и прави. Не ми е известно, колко от делата са приключили благодарение на успешно проведена процедура по медиация.

Споделям изразеното в Концепция за задължителна съдебна медиация по граждански и търговски дела, изготвена от ВСС досежно това, че задължителното провеждане на процедура по медиация би осигурило възможност за постигане на

споразумение в процедурата по медиация, позволяващо, съдебното производство да приключи в по-кратки срокове, което би спестило на страните допълнителни разноски. В случая такива биха били: за назначаване на експертиза, призоваване на свидетели, връщане на половината от събраната държавна такса по делото /по арг. на чл. 78 ал. 9 от ГПК и предвидена възможност, в резултат от проведена процедура по медиация, страните да са постигнали споразумение, дори и то да не се одобрява като съдебна спогодба, а да предвижда оттегляне или отказ от иска./

А и не на последно място се предполага, че процедурата по медиация ще бъде проведена по начин, позволяващ на спорещите по-скоро да намерят допирни точки на вижданията си по конкретен казус и по този начин би бил запазен добрият тон помежду им, отколкото да се разчита, че това ще стане с цената на взаимни отстъпки извън съдебната зала, а и в нея, като за целта, в този случай, решаваша би била ролята и на техните повереници.

7/ През 2016 г. в ЗСВ бяха приети промени, които закрепиха законово определени параметри на съдийското самоуправление. Вече изминаха повече от 5 години от действието на тези текстове. Какво е Вашето мнение за приложението им на практика? Как се реализира съдийското самоуправление в съда, в който правораздавате?

Отговор: Приетите текстове за съдийско самоуправление се прилагат в Районен съд – Нови пазар, като се провеждат общи събрания, на които се обсъждат въпроси от различен характер. Чуват се различни мнения, понякога противоположни, но при съответната градивна нагласа у всеки у нас, се постига нужния баланс, което е в интерес и за микроклимата в съда.

8/ През изминалата година определени събития в един съд в страната доведоха до това 187 магистрати от страната от всички нива в съдебната система да изразят подкрепата си за свой колега чрез подписка, внесена в Съдийската колегия на ВСС. Какво е Вашето отношение - в качеството Ви на кандидат за мандат като административен ръководител на съд, по въпроса за правомощията на един административен ръководител по отношение на един редови съдия откъм прилагане на дисциплинарни мерки? По-конкретно – следва ли например към съдиите да се прилагат всички състави на дисциплинарни нарушения, посочени в чл. 187 от КТ от страна на административния ръководител на съда /което лице не е работодател на тези съдии/? И по-общо - къде е границата, която отделя реализирането на дисциплинарната отговорност на магистрата от произвола и административния натиск от страна на административния ръководител ?

Отговор: Реализирането на дисциплинарна отговорност е крайна мярка, като смятам, че административният ръководител на съда не следва да разполага с възможност да прилага всички състави на дисциплинарни нарушения, посочени в чл. 187 от КТ. В хода на общата работа възникват и спорни моменти, наличието на които не следва да послужи като основание за преминаване на границата, която отделя реализирането на дисциплинарната отговорност на магистрата от произвола и административния натиск от страна на административния ръководител.

Смятам, че ВСС е независимият орган, който трябва да прилага тези състави, при наличието на съответните за това предпоставки.

9/ Какво мислите за разделянето на Кодекса за етично поведение на българските магистрати на два отделни – за съдиите и за прокурорите и следователите?

Отговор: Считаю, че всеки магистрат трябва по презумпция да се ръководи от свой етичен кодекс, като написаният такъв следва да обогати и допълни моралните му критерии за поведението, което трябва да простира в обществото.

Както към съдиите, така и към прокурорите и следователите, обществените очаквания са големи и ние ежедневно трябва да доказваме с работата си и поведението си, дали разполагаме с необходимите професионални и лични качества да заемаме съответната длъжност.

Относно това дали е необходимо разделяне на Кодекса за етично поведение българските магистрати на два отделни – за съдиите и за прокурорите и следователите, не мога да дам категоричен отговор.

10/ На стр. 19 от концепцията си като цел за развитие сте посочили: „при добра координация между Районен съд - Нови пазар и останалите съдилища в съдебния район би било полезно да се инициират периодични събирания за обсъждане на проблеми по приложението на закона, респ. за отстраняване на противоречивата съдебна практика“. Правени ли са подобни събирания до момента или тепърва смятате да инициирате такива?

Отговор: До момента не са правени такива събирания с инициатор Районен съд – Нови пазар, но със съдействието на Националния институт на правосъдието, както и след обсъждане с ръководителите и магистратите в съответните съдилища на подходящи теми, смятам да бъде поставено началото на такива инициативи.

11/ Пак на същата страница говорите за недопускане „вмешателство в работата на съда както над отделните магистрати, така и над съдебните служители“, а също и за спазване разделението на властите и предотвратяване на опити за „въздействие в работата на съда,. Имало ли е такива? Какви конкретни мерки планирате да въведете с оглед превенция по посочените от Вас теми?

Отговор: Не ми е известно до момента да е имало такива вмешателства, но при получаване на достоверна информация за такива, ще бъде безкомпромисна. Позицията ми е принципна и държа да се знае както от съдиите, така и от служителите. Ако някой от тях бъде подложен на такова вмешателство, особено, за да направи или не направи нещо по служба и бъде сезирана за това, ще сезирам компетентните органи, а ако е допуснато умишлено нарушение на трудовата дисциплина – ще бъдат предприети дисциплинарни мерки.

С уважение :

/Светла Рабаева /